

Suomen Reserviupseeriliitto ry

Lausunto

Sisäministeriö

Viite: Sisäministeriön lausuntopyyntö SM17194842

Suomen Reserviupseeriliiton lausunto Asedirektiivin kansallinen täytäntöönpanon poikkeusperusteista.

Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) kiittää mahdollisuudesta lausua EU:n ampuma-asedirektiivin kansallisesta täytäntöönpanon reserviläisperusteiden poikkeusperusteluista.

Suomi tekee itsenäisesti EU:n asedirektiivissä mainitun määritelmän direktiivin soveltamisesta kansalliseen puolustukseemme. Määrittelemme itse mikä on tärkeää ja mikä edesauttaa kansallista puolustustamme. Tarpeen mukaan tarkistamme lakimme ja asetuksemme täsmäämään EU direktiivejä. Reserviläisarmeijaan tukeutuvassa puolustusratkaisussamme kaikki omaehtoisesti tapahtuva ampumatoiminta ja maanpuolustuskoulutus edesauttaa kansallista puolustusta. Kansallisen puolustuksen uskottavuuden määrittelee ulkovaltojen näkemys.

1. Mitkä reserviläistoiminnassa tähän saakka käytetyt aseet siirtyivät nyt A-luokkaan? Mihin käyttötarkoitukseen näitä aseita on tähän saakka käytetty ja mihin kansallisen puolustuksen tarkoituksessa tapahtuvaan toimintaan niitä tulisi jatkossa käyttää ja millä perusteella?

Direktiivin mukaisiin A6-, A7- ja A8-luokkiin siirtyviä aseita on Suomessa tällä hetkellä laajalti aktiivisten reserviläisten käytössä heidän omaehtoisessa harjoittelussaan yhdistysten ja piirien harjoitus- ja kilpailutapahtumissa. Samoilla aseilla ammutaan myös mm. Reserviläisurheiluliiton (RESUL) kilpailu- ja koulutustapahtumissa. Lisäksi samoja aseita käytetään Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) sotilaallisia valmiuksia kehittävässä koulutustapahtumissa sekä muilla kursseilla. Pääsääntöisesti MPK:n koulutuksessa hyödynnetään reserviläisyhdistysten tai osallistujien itse omistamia aseita.

Yllä mainitun tyyppinen itselataava suuren lipaskapasiteetin ase on välttämätön monissa RESUL:n kilpailulajeissa, kuten:

- Sovellettu reserviläisammunta (SRA)
- Palvelusammunnat (reserviläisammunta)
- Falling plates
- 150m kenttäammunta itselataavalla kiväärillä
- RA7 ammunta

Varsinaista kilpaurheilua tärkeämpää on kuitenkin turvata jäsenkunnan mahdollisuudet ohjattuun ja järjestäytyneeseen ampumarjoitteluun reserviläistoimintaan hyvin soveltuvilla aseilla. Tällä parannetaan merkittävästi suuren reserviläisarmeijamme ampumataitoja ja kenttäkelpoisuutta. Näitä ei Puolustusvoimien kertausharjoitusten vähyyden ja rajallisten resurssien takia pystytä riittävästi harjoittelemaan.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen kannalta on hyvin olennaista, että aktiivinen harrastusperuste jo yksinään on hyväksyttävä, eikä urheilu- ja kilpailuvaatimus saa lupaharkinnassa liiaksi korostua. Säännöllisen ja todennetun maanpuolustusharrastuksen tulee olla sinällään riittävä peruste luvansaannille reserviläisen ampumaharjoitteluun ja ampumataitoa ylläpitävään toimintaan.

Kansallisen puolustuksen kannalta tärkeintä on, että luvansaanti omaan A6-, A7- ja A8-luokan aseeseen harrastusperusteisena säilyy edelleen mahdollisena aktiivireserviläiselle, joka haluaa kehittää ampumataitoaan osallistumalla ohjattuun harjoitus-, koulutus- ja kilpailutoimintaan useissa reserviläisammunnan muodoissa. Direktiivin määrittämä urheilupoikkeus mahdollistaisi A-luokan aseiden hankinnan lähinnä vain SRA-kilpailutoimintaan sivuuttaen täysin tavanomaisemman reserviläisten perusampumaharjoittelun ja reservin monimuotoisen ampumatoiminnan. Siksi on tärkeää, että urheilupoikkeuksen rinnalla hyödynnetään täysimittaisesti myös Suomelle neuvotteluissa avautunutta mahdollisuutta luvan saantiin reserviläispoikkeuksen eli maanpuolustusvalmiuden kannalta tarpeellisen reserviläisammunnan harrastuksen perusteella.

2. Ketkä ovat kansallisen puolustuksen kannalta sellaisessa asemassa ja millä perusteella (esim. sodanajan sijoitus, koulutustarve, toiminta maakuntakomppaniassa jne.), että luvan antaminen heille A-luokan aseisiin olisi direktiivin edellyttämällä tavalla

- a) poikkeuksellisesti ja*
- b) asianmukaisesti perustellulla tavalla*
- c) yksittäistapauksissa perusteltua.*
- d) Edellyttäen, että yleinen järjestys ja turvallisuus eivät saa vaarantua.*

Suomen puolustusratkaisun kannalta on tärkeintä laaja ampumataitoinen reservi. Direktiivin mukaisesti potentiaalisia luvansaajia olisivat nuhteettomat täysi-ikäiset varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneet kansalaiset, jotka eivät oletettavasti aiheuta vaaraa itselleen tai muille taikka yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle, ja joilla on perusteltu syy ja tarve oman ampuma-aseen hallussapitoon. Urheilupoikkeuksen pariin kuuluu yli 15-vuotiaat Suomen kansalaiset. Reserviläispoikkeuksen pariin kuuluvat kansalaiset on tästä joukosta vain osa.

Esimerkkejä poikkeuksellisuudesta (vaatimus a) ovat erityisesti:

- Henkilö, jolla on PV:n, MPK:n tai reserviläisjärjestön ampuma-aseisiin liittyvä kouluttajastatus ja joka tarvitsee ampuma-asetta omalla ajalla tapahtuvaan harjoitteluun ja ammattitaidon ylläpitoon
- Reserviläinen, jolla on PV:n, MPK:n tai reserviläisjärjestön kouluttama pätevyys, jonka ylläpitäminen vaatii jatkuvaa ampuma-aseella harjoittelua. Käyttötarve tulee reserviläisen itse perustella, ja myönteisen tai kielteisen päätöksen tulee tulla lupaharkintaa tekevältä viranomaiselta. Tämän lisäksi tulisi edellyttää aktiivisen harjoittelun tai harrastuneisuuden todistamista luvanhakuhetkellä.
- Reserviläinen, jolla on sijoitus MAAKK/VVJ (välittömän valmiuden) -joukoissa, ja hän pystyy todistamaan aktiivisen harjoittelun ja harrastuneisuuden luvanhakuhetkellä. Tämä lisäisi merkittävästi maanpuolustusratkaisumme uskottavuutta, eikä vaarantaisi sellaisenaan YTJ:tä.

- Mikäli hakijalla on muu hyvin perusteltu maanpuolustuksellinen syy ampuma-aseluvalla, mutta lupaa ei pystytä muiden direktiivien poikkeuksien (esim. urheilupoikkeus, keräilypoikkeus) nojalla myöntämään, voisi luvan saada reserviläisammuntaperusteella (esimerkiksi A8-kategoria).

Lupaviranomainen suorittaa jo nyt jokaisen hakijan hakemuksen kohdalla erikseen sekä lupaharkinnan että päätöksen teon, pohjautuen hakijan toimittamaan usein melko laajaan materiaaliin (vaatimus b).

RUL:n säännöllistä ammunnanharjoittelua harrastava jäsenkunta edustaa Suomen kansalaisista pientä erikoisryhmää, että siinä kaikki oman sotilasosaaminen ylläpitämiseen ja aktiiviseen maanpuolustusharrastukseen liittyvät hyvin perustellut luvat ovat täten yksittäistapauksia (vaatimus c).

Lupaharkinnassa tutkitaan myös henkilön soveltuvuus aseluvan haltijaksi ja erityisesti, ettei henkilöä ole tuomittu tahallisesta väkivaltaisesta rikoksesta, eikä hän muutenkaan oletettavasti aiheuta vaaraa itselleen tai muille taikka yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle (vaatimus d).

Lupaharkinta ei voi perustua pelkästään reserviläisen kulloiseenkin sodanajan sijoitukseen, koska sijoitus ja tehtävät voivat muuttua nopeassakin tahdissa reservissä olon aikana monta kertaa ja ennakoimatta. Reservissä on laaja joukko sijoittamattomia, mutta sijoituskelpoisia henkilöitä. Hyvän ampumataidon hankkiminen ja kehittäminen vaatii pitkäjänteistä vuosia kestävästä harjoittelusta. Harjoittelua ei voi aloittaa vasta, kun muuttunut sijoitus sitä vaatii. Luvansaannin takarajaa ei voi myöskään sitoa reserviläisen 45 50 tai 60 vuoden ikään. Pätevimmat ja kokeneimmat henkilöt toimivat usein MPK:ssa ja reserviläisjärjestöissä vielä hyvin pitkään ammunnan kouluttajina sen jälkeen, kun PV:n sijoitus on päätynyt.

3. Mikä taho mielestänne on asianmukainen määrittelemään yksityishenkilön kohdalla sen, että juuri hänelle tulisi kansallisen puolustuksen tarkoituksessa myöntää lupa A-luokan aseeseen ja mitkä olisivat perusteet?

Kaikki ampuma-aseluvat myöntää tällä hetkellä poliisi. Jatkossakin poliisiviranomainen on se, joka luvat myöntää. Lupaharkinnassa pitää ottaa huomioon lupaa hakevan vapaaehtoinen maanpuolustusharrastus kokonaisuutena käsittäen:

- Saatu koulutus Puolustusvoimissa MPK:ssa ja reserviläisjärjestöissä.
- Toiminta ammunnan kouluttajana, johtajana ja ohjaajana.
- Osallistumisaktiivisuus reserviläisten ammuntoihin yhdistys- ja piiritasolla.
- Muu osallistuminen vapaaehtoiseen maanpuolustukseen.

Luvansaannin tulee perustua tapauskohtaiseen harkintaan reserviläisharrastuksen luonteesta ja kestosta.

Kansallisen puolustuksen tarpeet ja sisällön määrittelee Puolustusvoimat ja Puolustusministeriö yhdessä vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestöjen kanssa. Tällä perusteella voidaan puoltaa yksityishenkilön hakemusta tai antaa todistus laissa edellytettyjen perusteiden täyttymisestä kyseisen henkilön kohdalla.

4. Miten ja mikä taho määrittelee, millaisilla aseilla tapahtuva ampuminen on

ampuma-asedirektiivin soveltamisen näkökulmasta kansallisen puolustuksen kannalta tarpeellista?

Lupapäätöksen tekee lupaharkintaa tekevä viranomainen, kaikkien ampuma-aselupaa haettaessa esitettyjen selvitysten ja hakemusperustelujen pohjalta.

Ampumataito erilaisilla aseilla sekä turvallinen ja ammattitaitoinen ampuma-aseen käsittely ovat sotilaan perustaitoja, ja näin ollen hyödyllisiä taitoja kaikille maanpuolustusvelvollisille. Sotilasaseille on tunnusomaista asetekniikan jatkuva kehittyminen. Yksittäisen asetyypin soveltuvuutta tiettyyn käyttöön ei yleensä voi kaavamaisesti ja tyhjentävästi määritellä tai rajata. Asetyyppien määrittelyssä tulisi kansallisten erikoisuuksien sijasta nojautua selkeisiin EU-määritelmiin kuten jako lyhyisiin ja pitkiin aseisiin. Sisäasiainministeriön ampuma-aselautakuntaa tulisi asiantuntijaelimenä nykyistä paremmin hyödyntää soveltuvuuskyseissä. RESUL:n urheilu- ja kilpailutoiminnan jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että reserviläisammunnan harrastajat voivat jatkossakin saada lupia sellaisiin aseisiin, jotka liiton eri ampumalajeissa ovat osoittautuneet kilpailukykyisiksi ja toimiviksi.

Reserviläisjärjestöt voivat osaltaan todentaa henkilön aktiivisuuden vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa.

Kansallisen puolustuksen tarpeet ja sisällön määrittelee Puolustusvoimat ja Puolustusministeriö yhdessä vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestöjen kanssa.

5. Tulisiko luvat myöntää yksityishenkilöille vai esimerkiksi ampumakoulutusta antaville järjestöille tai yhdistyksille?

Lupia tulisi myöntää sekä yksityishenkilöille, että ampumakoulutusta antaville järjestöille ja yhdistyksille.

6. Mikä merkitys yli 10 patruunan lippaalla on kansallisen puolustuksen tarkoituksessa tapahtuvassa ampumaharjoittelussa? Voidaanko vastaava harjoittelu toteuttaa 10 patruunan lippaalla? Jos ei voida, niin miksi?

Reserviläisaseissa käytettyjen lippaiden ja muiden varusteiden osalta tärkeintä on, etteivät ne eriydy siitä, mitä kriisitilanteessa totuttaisiin käyttämään. Olennaista on myös, että vaihtolipas sopii sotilasvarusteiden normaaleihin lipastaskuihin ja on niistä nopeasti poimittavissa ja vaihdettavissa hankalassakin tilanteessa ja paineen alaisena.

Patruunamäärä vaikuttaa olennaisesti lippaan ja sen myötä aseeseen painoon. Painolla on merkitystä niin aseeseen käyttäytymiseen kuin osumatarkkuuteen erityisesti nopeissa tilanteissa ja pystyasennossa, joka on pääsääntöinen ampuma-asento esimerkiksi rakennetuilla alueilla. Kansallisessa puolustuksessa käytetään 30 patruunan lippaita, jota vastaavaa harjoittelua ei täysipainoisesti voida toteuttaa pienemmällä patruunamäärällä. Harjoittelemattomuudella on vaikutusta muun muassa ammunnan turvallisuuteen, jos ase- ja ampumakoulutuksessa ei missään vaiheessa ole mahdollista käyttää yli 10 patruunan lippaita.

7. Miten luvan hakija osoittaa poliisille perusteet poikkeusluvan myöntämiselle? Miten poikkeusluvan perusteiden olemassaolo ja jatkuminen voidaan todentaa (esim. kansallisen puolustuksen tarkoituksessa annettavaan koulutukseen osallistumisen

määrä, ikä, sijoituskelpoisuus, sijoituspaikka)? Jos poikkeusluvan perusteet eivät ole enää voimassa ja lupa peruutetaan, mitä aseelle tapahtuu?

Reserviläisammuntaan haettava lupa on perusteltava huolellisesti. Perustelu voi koostua seuraavan tyyppisestä dokumentaatiosta:

- PV:n, MPK:n tai reserviläisjärjestön voimassa oleva kouluttaja-/ harrastajastatus tai todistus sen olemassa- tai voimassaolosta.
- Luvanhakijan toimittama MPK:n kurssirekisterin ote suoritetuista kursseista tai reserviläisjärjestön todistus suoritetusta ampumakoulutuksesta.
- Sotilaspassi, josta ilmenee Puolustusvoimissa saatu koulutus.
- MPK:n tai reserviläisjärjestön ampuma-asekouluttajan todistus ampumaharrastuksesta
- Aluetoimiston tai muun puolustusvoimien edustajan kirjoittama todistus.

Useimpien ihmisten elämäntilanne vaihtelee, ja osaltaan määrittelee harrastuksiin ja vapaaehtoiisiin maanpuolustuskoulutukseen käytettävissä olevan ajan. Reserviläisampujan hankkima harrastusvälineistö saattaa edustaa huomattavaa taloudellista arvoa. Luvan peruuttaminen tulisi tapahtua vain erittäin painavin perustein kuten:

- Hakija ei enää täytä ampuma-aseen hallussa pitämisen vaatimia kriteereitä esimerkiksi syyllistyttyään rikokseen tai ajaututtuaan päihdeongelmiin. Luvan peruutuskäytäntö on toimiva jo nyt.

Yleisesti luvan peruuttamisen suhteen tulisi menetellä samoin, kuin jo nyt tehdään.

Suomen Reserviupseeriliiton puolesta

Mikko Halkilahti
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
mikko.halkilahti@rul.fi
+ 358 400 745 234

Saku Liehu
järjestösihteeri
Suomen Reserviupseeriliitto
saku.liehu@rul.fi
+358 40 556 8798